

0351.2202 — תרמודינמיקה

מטרת הקורס הבנת חוקי היסוד של התרמודינמיקה ויישומיהם בכימיה

מרצה פרופ' חיים דימנט, אורנשטיין 404א, 03-6406967
דוא"ל hdiament@tau.ac.il אינטרנט <http://www.tau.ac.il/~hdiament>

הרצאה יום ראשון
שעות 14–12
אולם אורנשטיין 103
חמישי
שעות 14–12
אורנשטיין 103

מתרגלים גב' תמר זלוביץ', אורנשטיין 405, 03-6408902, tamizilo@gmail.com
מר איתי לפן, אורנשטיין 405, 03-6408902, itaileve@post.tau.ac.il

בודקי תרגילים מר אלכסיי פומין, בינתחומי 201, 03-6409597, alexeyfo@post.tau.ac.il
גב' קרינה פיבניק, אורנשטיין 218, 03-6405658, karinapi@mail.tau.ac.il

תרגיל יום ראשון
שעות 16–14
אולם אורנשטיין 103
שלישי
שעות 17–15
הולצבלט

אתר הקורס <http://www.tau.ac.il/~hdiament/teaching/2013/thermo>

הרכב הציון 90% מבחן סיום, 10% מבחן אמצע סמסטר כמגן

מבחן אמצע 28/11/13

מבחן סיום מועד א' 26/1/14 מועד ב' 4/8/14

תכנית הקורס

1. ההקשר של תרמודינמיקה: התנהגות מערכות גדולות
2. תזכורת מתמטית: נגזרות, נגזרות חלקיות, דיפרנציאל, דיפרנציאל שלם
3. מושגים והגדרות: פונקצית מצב, משתנים תרמודינמיים, גדלים אינטנסיביים ואקסטנסיביים, מערכות במגע, שיווי-משקל תרמודינמי, תהליך תרמודינמי, מעגל תרמודינמי, חוק האפס של התרמודינמיקה
4. משוואות מצב של גזים: גז אידיאלי, פיתוח ויריאלי, גז ון דר ואלס
5. החוק הראשון של התרמודינמיקה: עבודה, חום, קיבול חום, אנתלפיה
6. תהליכים תרמודינמיים בגז אידיאלי: התפשטות איזותרמית, התפשטות איזוברית, חימום איזוכורי, התפשטות אדיאבטית, התפשטות חופשית בלתי-הפיכה
7. תרמוכימיה: חום ראקציה, חוק הס
8. החוק השני של התרמודינמיקה: אנטרופיה, תהליך ספונטני, שינוי אנטרופיה בתהליך הפיך ובלתי-הפיך, אנטרופיית ערבוב, פרשנות סטטיסטית לאנטרופיה
9. מנועי חום, משאבות חום
10. החוק השלישי של התרמודינמיקה
11. פוטנציאלים תרמודינמיים: טרנספורם לז'נדר, אנרגיה חופשית של הלמהולץ, אנרגיה חופשית של גיבס, פוטנציאל גרנד-קנוני, משוואות יסודיות, משתנים טבעיים, קריטריונים לתהליכים ספונטניים, קשרי מקסוול, פוגסיות, אקטיביות
12. שיווי-משקל כימי: דרגת התקדמות הראקציה, אנרגיה חופשית ראקטיבית, קבוע שיווי-משקל, משוואת ון הוף, ראקציות בפאזה גזית
13. מעברי פאזה: מעבר גז-נוזל, נקודה קריטית, חוק המצבים התואמים, דו-קיום, חוק השטחים השווים, כלל המנוף, חום כמוס, פאזות מטה-סטביליות, דיאגרמות פאזה, משוואת קלפירון, משוואת קלאוזיוס-קלפירון, חוק הפאזות של גיבס

14. תערובות בינאריות : קו הבועות, קו הטל, חוק ראול, חוק הנרי, מקדמי אקטיביות, לחץ אוסמוטי.
15. אלקטרוכימיה : אקטיביות של אלקטרוליטים, אקטיביות דביי-היקל, שיווי-משקל אלקטרוכימי, תא אלקטרוכימי, משוואת נרנסט, יישומים למדידות תרמודינמיות

ספרות מומלצת

Alberty and Silbey, Physical Chemistry
Atkins, Physical Chemistry
Levine, Physical Chemistry
Klotz, Chemical Thermodynamics
Guggenheim, Thermodynamics